

ใบความรู้ที่ ๑๒ เรื่อง องค์ประกอบของบทละคร (๒)
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง เรียนรู้การละคร
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๔ เรื่อง องค์ประกอบของบทละคร (๒)
รายวิชา ศิลปะ (ดนตรี-นาฏศิลป์) รหัสวิชา ศ๒๓๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

การเขียนโครงเรื่อง

โครงเรื่องเป็นการกำหนดแนวทางการเขียน การเรียบเรียงข้อมูล การจัดลำดับความคิด และการจัดลำดับหัวข้อ หลังจากที่ได้รวบรวบข้อมูล การเขียนโครงเรื่องจึงเป็นขั้นตอนหนึ่งที่สำคัญในงานเขียน แต่ก็มีได้หมายความว่าผู้เขียนจะต้องเขียนตามโครงเรื่องที่วางไว้เสมอ เพราะเมื่อลงมือเขียนจริงอาจมีการปรับเปลี่ยนโครงได้ตามความเหมาะสม นอกจากนี้การเขียนโครงเรื่องยังช่วยให้ผู้เขียนไม่สับสนเวลาเขียน หรือเขียนหัวข้อใดหัวข้อหนึ่งยาวเกินไป และอาจจะลืมเขียนบางหัวข้อ ดังนั้นการเขียนโครงเรื่องก่อนที่จะลงมือเขียนจะทำให้งานเขียนมีความสมบูรณ์มากที่สุด ประการเขียนโครงเรื่องมีประโยชน์ในการเขียนหลายประการ ดังนี้

๑. โครงเรื่องช่วยในการนำเสนอเนื้อหา ทำให้ผู้เขียนเตรียมเนื้อหาได้อย่างเหมาะสมกับจุดมุ่งหมายในการเขียน รู้จักกำหนดขอบข่ายของเนื้อหา รวมทั้งช่วยให้เห็นแนวทางการเรียบเรียงความคิด ว่าควรจะใช้แบบใด และมีเนื้อหาในประเด็นหรือหัวข้อใดที่เรายังไม่รู้ดีพอหรือยังหารายละเอียดไม่ได้ เราก็สามารถเตรียมความรู้เหล่านั้นเพิ่มเติมได้อีกจนเพียงพอ

๒. โครงเรื่องช่วยแบ่งหัวข้อได้ชัดเจน การแบ่งหัวข้อใหญ่และหัวข้อย่อยอย่างชัดเจนทำให้ผู้เขียนสามารถจัดลำดับเพื่อเชื่อมโยงหัวข้อย่อยกับหัวข้อย่อย หัวข้อใหญ่กับหัวข้อย่อยได้ง่าย

๓. โครงเรื่องช่วยเขียนเรื่องอย่างมีเหตุผล ทำให้ผู้เขียนมองเห็นความสัมพันธ์ของประเด็นต่างๆ ในเนื้อหาจากโครงเรื่องได้ชัดเจน ว่ามีประเด็นหรือหัวข้อใดเกี่ยวข้องกันบ้าง และความคิดของประเด็นต่างๆ เหล่านั้นเชื่อมโยงสัมพันธ์กันอย่างไร จึงจะทำให้เนื้อหามีน้ำหนักและสมเหตุสมผล

๔. โครงเรื่องช่วยในการวางสัดส่วนของเรื่องได้เหมาะสม โครงเรื่องช่วยให้ทราบว่าควรเขียนในประเด็นอะไรบ้าง มีประเด็นใดที่ไม่ควรเขียน หรือประเด็นใดควรนำความคิดหรือรายละเอียดมาสนับสนุนมากน้อยแค่ไหน จึงจะพอเหมาะกับความยาว ซึ่งจะช่วยให้สัดส่วนของเรื่องเหมาะสม

๕. โครงเรื่องช่วยไม่ให้ลืมหัวข้อเรื่องที่จะเขียน ในขณะที่เขียนเราอาจจะจดจ่อกับเรื่องที่เขียนจนลืมเขียนหัวข้ออื่นๆ ได้ แต่การเขียนโครงเรื่องจะช่วยเตือนความจำให้เราไม่ลืมเขียนหัวข้อ

๖. โครงเรื่องช่วยไม่ให้สับสนเวลาเขียน การเขียนโครงเรื่องก่อนลงมือเขียนเปรียบเสมือนการเขียนฉบับร่างของงานเขียน เมื่อลงมือเขียนจึงสามารถเขียนตามหัวข้อต่างๆ ที่ผู้เขียนได้วางโครงเรื่องไว้ทำให้ไม่เกิดความสับสนเวลาเขียนโยชน์ของโครงเรื่องรูปแบบของการเขียนโครงเรื่อง

๑. โครงเรื่องแบบคร่าวๆ เป็นการเขียนโครงเรื่องอย่างคร่าว ๆ ด้วยคำหรือวลีอย่างหยาบ ๆ เพื่อวางแผนเรื่องที่สั้่น ๆ เรียงลำดับลดหลั่นกันมา โดยอาจจัดเป็นหัวข้อใหญ่และมีหัวข้อย่อยก็ได้

ตัวอย่าง เรื่อง ภาวะโลกร้อน

- ความหมาย
- สาเหตุ
- ผลกระทบ
- สิ่งแวดล้อม
- เศรษฐกิจ
- สุขภาพ
- การแก้ปัญหา
- ลดการใช้พลังงาน
- ปลูกต้นไม้
- ลดใช้ถุงพลาสติก

๒. โครงเรื่องแบบหัวข้อ โครงเรื่องแบบนี้เขียนด้วยคำลีสั้น ๆ หรืออนุประโยคที่ไม่ได้ความครบถ้วนในตัวเอง และมีตัวเลขหรืออักษรย่อกำกับประเด็นทุกประเด็นที่สังเขปด้วยคำลีหรืออนุประโยคนั้น ๆ

ตัวอย่าง เรื่อง ภาวะโลกร้อน

๑. ความหมายภาวะโลกร้อน
๒. สาเหตุภาวะโลกร้อน
๓. ผลกระทบจากภาวะโลกร้อน
 - ๓.๑ ด้านสิ่งแวดล้อม
 - ๓.๒ ด้านเศรษฐกิจ
 - ๓.๓ ด้านสุขภาพ
๔. การแก้ปัญหา
 - ๔.๑ ลดการใช้พลังงาน
 - ๔.๒ ปลูกต้นไม้และรักษาป่าไม้
 - ๔.๓ ลดการใช้ถุงพลาสติก

๓. โครงเรื่องแบบประโยค โครงเรื่องแบบนี้เขียนด้วยข้อความซึ่งเป็นประโยคที่สมบูรณ์และชัดเจน มีเลขหรืออักษรย่อกำกับประโยคทุกประโยคที่เป็นประเด็นของเรื่องนั้น

ตัวอย่าง เรื่อง ภาวะโลกร้อน

๑. ความหมายของภาวะโลกร้อน
๒. สาเหตุของการเกิดภาวะโลกร้อน
๓. ผลกระทบจากภาวะโลกร้อน
 - ๓.๑ ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม

๓.๒ ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ

๓.๓ ผลกระทบด้านสุขภาพ

๔. การแก้ปัญหาภาวะโลกร้อน

๔.๑ อนุรักษ์พลังงาน

๔.๒ อนุรักษ์ป่าไม้

๔.๓ อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

แนวทางการเขียนโครงเรื่อง

๑. การประมวลความคิด คือ รวบรวมข้อมูลเป็นหัวข้อต่างๆ

๒. การจัดสรรความคิด คือ จัดหมวดหมู่ข้อมูลและจัดลำดับความสำคัญของแต่ละหัวข้อ

๓. การจัดหมวดหมู่หรือแยกประเภทความคิด จัดลำดับของหัวข้อแต่ละหัวข้อให้มีเนื้อหาต่อเนื่องเป็นลำดับและสัมพันธ์กัน ผู้เขียนสามารถจัดลำดับเนื้อหาตามลำดับเวลา ตามประเพณีนิยม ตามความสำคัญน้อยไปสำคัญมากหรือสำคัญมากไปหาสำคัญน้อย เป็นต้น

๔. การเขียนโครงเรื่อง เขียนโครงเรื่องให้เป็นระเบียบโดยใช้รูปแบบการเขียนแบบเดียวกันตลอดเนื้อหา และจัดหัวข้อย่อยแต่ละข้อเยื้องไปทางขวา